

LUNDS
UNIVERSITET

BESLUT

2019-05-16

Dnr V 2019/400

Utbildningsdepartementet

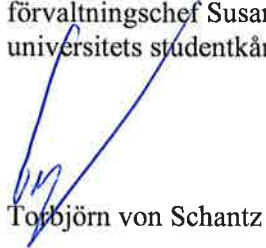
Rektor

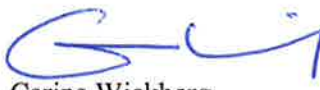
Yttrande över betänkandet Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83)
(Ert dnr U2018/04684/UF)

Lunds universitet har anmodats att lämna synpunkter på rubricerad remiss. Då betänkandet bedöms vara en expertremiss och expertisen finns inom mer än en fakultet har universitetet valt att bifoga deras respektive yttranden i sin helhet.

Beslut

Beslut att avge bifogade yttranden har fattats av undertecknad rektor i närvaro av förvaltningschef Susanne Kristensson efter hörande av representant för Lunds universitets studentkårer och efter föredragning av utredare Carina Wickberg.

Torbjörn von Schantz

Carina Wickberg
(Universitetsledningens kansli)

Yttrande angående:

Betänkande av Tolkutredningen benämnt **"Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk"** (SOU 2018:83)

Språk- och litteraturcentrum (SOL) konstaterar att betänkandets beskrivning av frågans komplexitet är träffsäker. Särskilt viktigt är att betänkandet uppmärksammar det problematiska förhållandet att "merparten av landets yrkesverksamma tolkar saknar utbildning och auktorisation" (s. 27). SOL ställer sig positiv till de föreslagna åtgärderna vilka i sin helhet framstår som såväl konstruktiva som behövliga. SOL konstaterar också att betänkandet andas en välkommet hög grad av konkretion. Beskriven bakgrund till givna förslag är tydlig och väl formulerad och förslagen genomgående grundligt motiverade.

SOL menar att betänkandets viktigaste förslag är införandet av ett grundkrav på utbildning och praktik för tolkar, införandet av ett register över auktoriserade och utbildade tolkar, samordning av beställartjänster och förbud mot barntolkning (s. 25f., 455ff.), jämte förslaget att nya utbildningsplatser inrättas och att betoning vid utökandet av antalet utbildningsplatser ligger inom högskolan (s. 27, s. 309). Det är av högsta vikt att (s. 27f.) "[u]tbildningen håller god kvalitet, kontinuitet och har stabila former för antagning, undervisning och examination", vilket utredningen konstaterar är fallet då tolkutbildning bedrivs på högskolenivå (s. 300). SOL vill särskilt lyfta fram vikten av att det framledes (s. 28, 359ff) "krävs godkänd utbildning för att kunna auktoriseras" som tolk. Det är av betydande värde att (s 28, 611) "[u]tbildningen breddas och förlängs med bland annat handledd praktik" och att tolkutbildning bedrivs vid fler lärosäten. SOL/LU har under 2019 inlett ett samarbete med Tolks- och översättarinstitutet rörande utbildning av tolkar i offentlig sektor. Denna utbildning länkar väl in i SOLs sedan länge väl etablerade översättarutbildning.

SOL instämmer vidare i de frågetecken som betänkandet formulerar (s. 365f.) rörande den utbildning av tolkar inom yrkeshögskolor som är föremål för försöksverksamhet. SOL stöder betänkandets slutsats att (s. 365) "[m]ycket talar för att enkla och överblickbara system är att föredra, där det finns tydliga kopplingar mellan utbildning och krav för auktorisation. Det finns enligt utredningens bedömning därför inte behov av ytterligare kvalitetsmarkörer, som certifiering. Det möter inte samhällets krav och riskerar att skapa oklarhet om gällande kompetenser och kvalifikationer i yrket". SOL sällar sig därmed till betänkandet och "betonar värdet av en längre utbildning som grund för

ett professionaliserat tolkyrke, med ett tydligt uttalat slutmål i form av auktorisation". SOL stöder därmed också förslaget (s. 611; jfr. s. 28, avsnitt 6.8 och avsnitt 14.2) att "arbetsmarknadsutbildningen till tolk på uppdrag av Arbetsförmedlingen bör avvecklas".

SOL vill därtill lyfta fram betänkandets slutsats (s. 30) att "[d]en offentliga sektorns kompetens i att beställa och nyttja tolktjänster bör höjas." Det är anmärkningsvärt att (s. 709) [e]n återkommande bedömning från senare års utredningar är att samhällets behov av tolktjänster visserligen styrs av rådande asylinvandring men att den övergripande kvaliteten på landets tolktjänster oaktat efterfrågan har varit för låg." SOL vill med eftertryck betona vikten av att den nu genomförda utredningen får som konkret resultat att kvaliteten på landets tolktjänster framledes håller godtagbar kvalitet och att kompetensen hos berörda parter höjs för att garantera att ett barnperspektiv anläggs vid tolkning för barn (s. 30, 459f., 477ff.).

För styrelsen
Maria Persson
Prefekt

Lunds universitet
Rektor

Juridiska fakultetsstyrelsen
Docent Bengt Lundell

Remiss:

U2018/04684/UF

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över betänkandet Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83), får härmed avge följande yttrande, som utarbetats av docent Bengt Lundell.

Betänkandet behandlar regleringen av tolkar vad gäller utbildning och auktorisation. I betänkandet finns ett förslag tilltolklag.

Juridiska fakultetsstyrelsen tillstyrker i stort utredningens förslag. Behovet av kvalifikationsnivå på tolkar är sannolikt olika inom skilda områden. De mest kvalificerade tolkarna bör användas inom rättsväsendet och där det handlar om myndighetsutövning mot enskild och där det är fråga om för den enskilde avgörande situationer vad gäller t.ex. hälso- och sjukvård. Av lagförslaget framgår att annan reglering ska ha företräde framför den föreslagna tolklagen. En sådan reglering bör övervägas i större utsträckning i syfte att försöka koncentrera användningen av de mest kvalificerade tolkarna.

Bestämmelserna om tillsyn och avförande av tolk från registret i 3 kap. 7 § framstår som oklar och kan behöva få en mera precis formulering.

Fakultetsstyrelsen tillstyrker i princip förslaget att barn inte bör användas som tolkar. Förslaget behandlar emellertid bara ett av de problem som uppstår när närstående används som tolkar. I förslaget till ny paragraf i förvaltningslagen torde det i sista meningen räcka med ett undantag av synnerliga skäl. Det finns anledning att ytterligare överväga formuleringen av paragrafen. Undantagen kanske borde formuleras utifrån risken för skada.

Enligt delegation

Bengt Lundell

LUNDS
UNIVERSITET

BESLUT

2019-05-16

Dnr V 2019/400

Utbildningsdepartementet

Rektor

Yttrande över betänkandet Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83)
(Ert dnr U2018/04684/UF)

Lunds universitet har anmodats att lämna synpunkter på rubricerad remiss. Då betänkandet bedöms vara en expertremiss och expertisen finns inom mer än en fakultet har universitetet valt att bifoga deras respektive yttranden i sin helhet.

Beslut

Beslut att avge bifogade yttranden har fattats av undertecknad rektor i närvaro av förvaltningschef Susanne Kristensson efter hörande av representant för Lunds universitets studentkårer och efter föredragning av utredare Carina Wickberg.

Torbjörn von Schantz

Carina Wickberg
(Universitetsledningens kansli)

Lunds universitet
Rektor

Juridiska fakultetsstyrelsen
Docent Bengt Lundell

Remiss: Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk

U2018/04684/UF

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över betänkandet Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83), får härmed avge följande yttrande, som utarbetats av docent Bengt Lundell.

Betänkandet behandlar regleringen av tolkar vad gäller utbildning och auktorisation. I betänkandet finns ett förslag tilltolklag.

Juridiska fakultetsstyrelsen tillstyrker i stort utredningens förslag. Behovet av kvalifikationsnivå på tolkar är sannolikt olika inom skilda områden. De mest kvalificerade tolkarna bör användas inom rättsväsendet och där det handlar om myndighetsutövning mot enskild och där det är fråga om för den enskilde avgörande situationer vad gäller t.ex. hälso- och sjukvård. Av lagförslaget framgår att annan reglering ska ha företräde framför den föreslagna tolklagen. En sådan reglering bör övervägas i större utsträckning i syfte att försöka koncentrera användningen av de mest kvalificerade tolkarna.

Bestämmelserna om tillsyn och avförande av tolk från registret i 3 kap. 7 § framstår som oklar och kan behöva få en mera precis formulering.

Fakultetsstyrelsen tillstyrker i princip förslaget att barn inte bör användas som tolkar. Förslaget behandlar emellertid bara ett av de problem som uppstår när närstående används som tolkar. I förslaget till ny paragraf i förvaltningslagen torde det i sista meningen räcka med ett undantag av synnerliga skäl. Det finns anledning att ytterligare överväga formuleringen av paragrafen. Undantagen kanske borde formuleras utifrån risken för skada.

Enligt delegation

Bengt Lundell

LUNDS
UNIVERSITET

Språk- och litteraturcentrum

2019-05-
03

Yttrande angående:

Betänkande av Tolkutredningen benämnt ”**Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk**” (SOU 2018:83)

Språk- och litteraturcentrum (SOL) konstaterar att betänkandets beskrivning av frågans komplexitet är träffsäker. Särskilt viktigt är att betänkandet uppmärksammar det problematiska förhållandet att ”merparten av landets yrkesverksamma tolkar saknar utbildning och auktorisation” (s. 27). SOL ställer sig positiv till de föreslagna åtgärderna vilka i sin helhet framstår som såväl konstruktiva som behövliga. SOL konstaterar också att betänkandet andas en välkommet hög grad av konkretion. Beskriven bakgrund till givna förslag är tydlig och väl formulerad och förslagen genomgående grundligt motiverade.

SOL menar att betänkandets viktigaste förslag är införandet av ett grundkrav på utbildning och praktik för tolkar, införandet av ett register över auktoriserade och utbildade tolkar, samordning av beställartjänster och förbud mot barntolkning (s. 25f., 455ff.), jämte förslaget att nya utbildningsplatser inrättas och att betoning vid utökandet av antalet utbildningsplatser ligger inom högskolan (s. 27, s. 309). Det är av högsta vikt att (s. 27f.) ”[u]tbildningen håller god kvalitet, kontinuitet och har stabila former för antagning, undervisning och examination”, vilket utredningen konstaterar är fallet då tolkutbildning bedrivs på högskolenivå (s. 300). SOL vill särskilt lyfta fram vikten av att det framledes (s. 28, 359ff) ”krävs godkänd utbildning för att kunna auktoriseras” som tolk. Det är av betydande värde att (s. 28, 611) ”[u]tbildningen breddas och förlängs med bland annat handled praktik” och att tolkutbildning bedrivs vid fler lärosäten. SOL/LU har under 2019 inlett ett samarbete med Tolk- och översättarinstitutet rörande utbildning av tolkar i offentlig sektor. Denna utbildning länkar väl in i SOLs sedan länge väl etablerade översättarutbildning.

SOL instämmer vidare i de frågetecken som betänkandet formulerar (s. 365f.) rörande den utbildning av tolkar inom yrkeshögskolor som är föremål för försöksverksamhet. SOL stöder betänkandets slutsats att (s. 365) ”[m]ycket talar för att enkla och överblickbara system är att föredra, där det finns tydliga kopplingar mellan utbildning och krav för auktorisation. Det finns enligt utredningens bedömning därför inte behov av ytterligare kvalitetsmarkörer, som certifiering. Det möter inte samhällets krav och riskerar att skapa oklarhet om gällande kompetenser och kvalifikationer i yrket”. SOL sällar sig därmed till betänkandet och ”betonar värdet av en längre utbildning som grund för

ett professionaliserat tolkyrke, med ett tydligt uttalat slutmål i form av auktorisation”. SOL stöder därmed också förslaget (s. 611; jfr. s. 28, avsnitt 6.8 och avsnitt 14.2) att ”arbetsmarknadsutbildningen till tolk på uppdrag av Arbetsförmedlingen bör avvecklas”.

SOL vill därtill lyfta fram betänkandets slutsats (s. 30) att ”[d]en offentliga sektorns kompetens i att beställa och nyttja tolktjänster bör höjas.” Det är anmärkningsvärt att (s. 709) [e]n återkommande bedömning från senare års utredningar är att samhällets behov av tolktjänster visserligen styrs av rådande asylinvandring men att den övergripande kvaliteten på landets tolktjänster oaktat efterfrågan har varit för låg.” SOL vill med eftertryck betona vikten av att den nu genomförda utredningen får som konkret resultat att kvaliteten på landets tolktjänster framledes håller godtagbar kvalitet och att kompetensen hos berörda parter höjs för att garantera att ett barnperspektiv anläggs vid tolkning för barn (s. 30, 459f., 477ff.).

För styrelsen
Maria Persson
Prefekt